

Türk Tütün Ortaklığı Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 29 . III . 1950 - Sayı : 7469)

No.
5628

Kabul tarihi
23 . III . 1950

Kuruluş, maksat, unvan

BİRİNCİ MADDE — Tütün ticareti yapmak ve tütünün kıymetlendirilmesi-ne, tütün piyasalarının düzenlenmesine ve tütün ekiilerinin teşkilâtlanma işlerine yardım etmek üzere ;

A) 3780 sayılı Millî Korunma Kanununa ve bu kanuna dayanılarak kendilerinden prim alınmış olan tütün ekiileri,

B) Tekel Genel Müdürlüğü ;

C) Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ;

D) İsteklik diğer Millî bankalar ;

Arasında bu kanuna ve bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde Anonim Şirketler ve diğer hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere (Türk Tütün Ortaklığı) adı ile bir ortaklık kurulmuştur.

Bu teşekkül 3659 sayılı Kanun hükümlerine tâbi değildir.

Faaliyet süresi, merkez

İKİNCİ MADDE — Ortaklığın faaliyet süresi 50 yıldır. Merkezi İstanbul'dadır.

Bu sürenin uzatılması veya kısaltılması ortaklığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile olur.

Sermaye

ÜÇÜNCÜ MADDE — Ortaklığın sermayesi 100 milyon Türk Lirasıdır.

Hisse senetleri

DÖRDÜNCÜ MADDE — Hisse senetleri en az 10 Türk Lirası kıymetinde olup dört gruba ayrılmıştır :

(A) Grupu hisse senetleri, (83 500 000) Türk Lirası değerinde olmak üzere kendilerinden prim alınan tütün ekiilerine ;

(B) Grupu hisse senetleri, (8 250 000) Türk Lirası değerinde olmak üzere Tekel Genel Müdürlüğüne ;

(C) Grupu hisse senetleri, (6 050 000) Türk Lirası değerinde olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına ;

(D) Grupu hisse senetleri de (2 200 000) Türk Lirası değerinde olmak üzere diğer Millî bankalara ;

Tahsis edilmiştir.

Hisse senetleri nama muharrer olup on sene müddetle başkasına devredilemez ve haczolunamaz.

(A) Grupu ortaklarından birinin ölümü halinde vârisleri, tütün ekicisi olmasalar bile, ortak sayılırlar. Ancak bu gibiler ellerindeki hisse senetlerini bu müddet içinde ortaklığa dâhil olsun olmasın bir tütün ekicisine devredebilirler.

(A) Grubu hisse senetleri karşılığı (83 500 000) Türk Lirasını buluncaya kadar ekici tütünleri satış bedellerinden Tekel İdaresince % 2 nispetinde kesinti yapılır.

(B, C, D) Grubu hisse senetlerinin bakiyeleri ortaklığın kuruluşunu takip eden ilk takvim yılından başlamak üzere her sene beşer yüz bin lira ödenmek suretiyle tamamlanır.

Ortaklar kâr ve zarara ödenmiş sermayeleri nispetinde iştirak ederler.

Ortaklığın uzuvları

BESİNCİ MADDE — Ortaklığın uzuvları :

- A) Genel Kurul;
  - B) Yönetim Kurulu;
  - C) Genel Müdür;
  - D) Denetçiler;
- den ibarettir.

Genel Kurul

ALTINCI MADDE — Genel Kurul her sene ortaklık esas sözleşmesinde gösterilecek zaman ve yerde gazetelerle yapılacak davet üzerine toplanır.

Asaleten veya vekâleten on hisseyi temsil eden kimse bir reye sahiptir.

Hiç bir ortak elli oydan fazlasına sahip olamaz.

Ortaklar Genel Kurulda tütün ticareti yapan kimselerle kendilerini temsil ettiremezler. Ortak olmayan şahıslar Genel Kurulda vekâleten en çok yüz hisse temsil edebilirler.

Genel Kurulun bütün kararları toplantıya iştirak eden hissedarlar tarafından temsil edilen sermayenin dörtte üç çoğunluğu ile yerilir.

Genel Kurulun ortaklığın süresinden evvel tasfiyesine dair olan kararlarının tekemmülü Bakanlar Kurulunun tasdikına bağlıdır.

Yönetim Kurulu

YEDİNCİ MADDE — Yönetim Kurulu;

Eğre, Marmara, Karadeniz ve Şark bölgelerinden birer, Tekel İdaresinden bir;

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından bir;

Millî Bankalardan bir;

Olmak üzere yedi üyeden ibarettir.

Bu yedi üye tarafından seçilen genel müdür oy hakkını haiz olmamak üzere Yönetim Kurulu toplantılarına katılır.

Tekel Genel Müdürlüğüne ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına Yönetim Kuruluna aday gösterilenlerden genel kurulca seçilenlerin bu daire ve müesseselerle olan alâkaları bu vazifeye başladıkları tarihten itibaren kesilir.

Yönetim Kurulu üyeleri üç yıl için seçilir, tekrar seçilmeleri caizdir.

Üyeler, tütün ticareti yapamaz, yaptıramaz.

Denetçiler

SEKİZİNCİ MADDE — A, B, C, ve D gurupları ortaklarınca gösterilecek ikişer aday arasından birer kişi olmak üzere genel kurul tarafından üç yıl müddetle dört denetçi seçilir. Bunların tekrar seçilmeleri caizdir. Bunlardan genel kurulca belirtilecek bir veya ikisi sürekli vazife görürler.

7 nci maddenin 2 nci ve 4 ncü fıkraları hükmü denetçiler hakkında da uygulanır.

Genel Müdür

DOKUZUNCU MADDE — Ortaklık, Yönetim Kurulunun belirteceği esaslar dairesinde genel müdür tarafından idare olunur.

Esas sözleşme ve tesis

ONUNCU MADDE — Ortaklığın esas sözleşmesi, geçici 1 nci maddedeki tesis kurulu tarafından hazırlanıp bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 ay içinde Bakanlar Kurulunun tasdikına arz edilir. Esas sözleşme tasdikten çıktıktan sonra en geç altı ay zarfında ilk genel kurul toplantıya çağrılır.

Esas sözleşmede yapılacak tadilâta ait genel kurul kararları, Bakanlar Kurulunun tasvibiyle tekemmül eder.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü ve Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasınca seçilecek ikişer kişi;

Ege, Marmara, Karadeniz ve Şark tütün bölgeleri ekicileri arasından Tarım Bakanlığınca teklif edilecek sekiz aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek dört kişi;

Millî bankalar adayları arasından yine Bakanlar Kurulunca seçilecek bir kişi;
Ortaklık tesis kurulunu teşkil eder.

GEÇİCİ MADDE 2. — Ekici tütünleri satış bedellerinden toplanan primler faizleriyle birlikte (A) grubu hisse senetleriyle temsil edilen ekici sermayesini teşkil etmek üzere ortaklığa devrolunur.

Bu primlerle satın alınmış olup henüz elde bulunan tütünlerin bedelleri, bu tütünler Tekel Genel Müdürlüğü tarafından satıldıkça, ortaklığa devrolunur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Destekleme suretiyle alınan tütünlerin satışından tahsül eden bedel farklarından ekici hisselerine isabet eden kısım ortaklığa hususi ihtiyat olarak tahsis edilir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Ödedikleri primler yekûnu 10 lirayı bulmayan veya 10 liraya nazaran kesir gösteren ekiciler bir sene içinde ortaklığa müracaatla hisselerini 10 lira olarak tamamlarlar veya kesirlerini 10 liraya iblâğ ederler.

Müddeti içinde bunu yapmayanların 10 lirayı bulmayan veya 10 liraya nazaran kesir gösteren paraları kendilerine iade olunur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Kanunun birinci maddesine göre tahsil edilen primlere mukabil ekicilere verilmiş olan muvakkat makbuzlardan her hangi şekil ve suretle ekicilerden başkalarının elinde bulunanlar ortaklıkla ilgilendirilmez.

Bunlardan namlarına prim kesilmiş olanlara iade edilmeyenler kanunun meriyetinden beş sene sonra başlamak ve yıllık mubayaa miktarları Genel Kurulca tesbit edilmek üzere beş sene içinde ve makbuzlarda yazılı para miktarları üzerinden ve alâkalılara hiçbir nam altında faiz ve kâr ödenmeksizin ortaklıkça satın alınır.

Ortaklık bu suretle satın alınan makbuzları hisse senedine tebdil ederek namlarına prim kesilmiş olanlara kabulleri halinde bedelleri belli müddet içinde taksitlerle ödemek üzere devreder.

GEÇİCİ MADDE 6. — Memur olsun veya hariçten alınsın tesis kurulu üye-

lerine verilecek yolluk ve tazminat miktarları Bakanlar Kurulunca ve tesis kurulunun çalıştıracağı memurlara ödenecek yolluklar ve ücretler de bu tesis kurulunca tâyin olunur.

Yukarda yazılı masraflarla sair bilcümle tesis masrafları ortaklığa aittir.

Bu masrafların ilk genel kurulca tasdiki, tesis kurulunun ibrasını tazammun eder.

Yolluk, tazminat, ücret ve sair bilcümle tesis masrafları ortaklık tarafından yukarıki fıkraya göre mahsubu yapılmaya kadar, tesis kurulunca Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında primlerden toplanmış olan paradan ödenir.

GEÇİCİ MADDE 7. — 1949 mahsulü ekici tütünleri satış bedellerinden Millî Korunma Kanununa dayanılarak % 4 nispetinde kesilmekte olan primlerin bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra da aynı nispette kesilmesine devam olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ON İKİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

25 Mart 1950

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 24 . III . 1950 ve 1/663

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 25 . III . 1950 ve 4/277

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa
: 22 519

25 471,787:807,808:822,838,852,891:894